

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 11P/9/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6914210176
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Antal
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2016:6914210176.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Rimavskej Sobote sudcom Mgr. Ivanom Antalom v právnej veci maloletých detí: N. A., G.. XX.XX.XXXX Q. V. A., G.. XX.XX.XXXX, obaja t.č. v V. V. „„, K. XXX, I., zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote, deti rodičov: matky - T. U., G.. XX.XX.XXXX, E. K. P. A., B..K. XX/XX, t.č. bytom P. A., Č. X/XX a otca - A. A., G.. XX.XX.XXXX, E. K. P. A., A. X, t.č. bytom P. A., L..A. XX/XX, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 10.05.2011, č.k. 7P/52/2011-23, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.06.2011 v časti, ktorou boli maloleté deti N. A., G.. XX.XX.XXXX a V. A., G.. XX.XX.XXXX zverené do pestúnskej starostlivosti T. U. M., G.. XX.XX.XXXX, K. I. M., U. XX a z r u š u j e pestúnsku starostlivosť nad týmito deťmi, ako aj povinnosť rodičov detí matky T. U. a otca A. A. platiť výživné na tieto deti na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Krupine, vedený v Štátnej pokladnici Bratislava č. účtu 7000129252/8180.

Súd n a r i a d ť u j e nad mal. deťmi N. A.U., G.. XX.XX.XXXX a V. A., G.. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Detskom domove „Škovránok“, Budovateľov 801, Hnúšťa.

Matka T. U. a otec A. A. s ú p o v i n n í platiť na výživu týchto detí na každé dieťa zvlášť, výživné vo výške po 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, vždy do 25.-eho dňa toho ktorého mesiaca vopred pre Detský domov „Škovránok“, Budovateľov 801, Hnúšťa.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota, č.k. 2P/94/2014-57 zo dňa 29.04.2014, právoplatným dňa 21.07.2014 bolo bez návrhu začaté konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. N. A., G.. XX.XX.XXXX a mal. V. A., G.. XX.XX.XXXX.

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 18.05.2015, č.k. 11P/9/2014-15 súd zmenil rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 10.05.2011, č.k. 7P/52/2011-23, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.06.2011 v časti, ktorou boli maloleté deti N. Q. V. A. zverené do pestúnskej starostlivosti T. U. M., G.. XX.XX.XXXX, K. I. M., U. XX a zrušil pestúnsku starostlivosť nad týmito deťmi, ako aj povinnosť rodičov detí matky T. U. a otca A. A. platiť výživné na tieto deti na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Krupine. Zároveň nariadil nad oboma maloletými deťmi ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Detskom domove „Škovránok“ Hnúšťa a rodičom detí uložil povinnosť platiť na výživu týchto detí, na každé dieťa zvlášť, výživné vo výške po 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, vždy do 25.-eho dňa toho ktorého mesiaca vopred pre Detský domov

„Škovránok“ Hnúšťa. O trovách konania bolo rozhodnuté tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti uvedenému rozsudku podala odvolanie pestúnka T.. U. M., pričom v odvolaní uviedla, že sa odvoláva voči rozhodnutiu v časti zrušenia pestúnskej starostlivosti a jeho odôvodnenia, v podstate z dôvodu, že súd ju ako priamu účastníčku konania neinformoval o predmetnom návrhu a nekonal s ňou ako s účastníčkou konania.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 30.10.2015, č.k. 14CoP/62/2015-36 rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V zrušujúcom uznesení prvostupňovému súdu uložil, aby v ďalšom konaní postupoval takým spôsobom, že bude dodržané právo účastníka konania na spravodlivý súdny proces s pestúnkou T.. M., s ktorou mal konať ako s účastníčkou konania a po následnom vykonaní dokazovania opäť vo veci rozhodnúť.

Po vrátení veci bolo vytýčené pojednávanie na deň 30.11.2015 o 10.00 h, na ktoré bola predvolaná aj pestúnka T.. U. M., ktorá mala doručenie predvolania na pojednávanie vykázané dňa 25.11.2015. Pestúnka sa na pojednávanie nedostavila, neúčast' na ňom vopred ospravedlnila a zo zdravotných dôvodov svojej dcéry, s ktorou sa dňa 30.11.2015 musí zúčastniť vyšetrenia magnetickou rezonanciou, ako aj z dôvodu, že nebola v jej prípade zachovaná päťdňová lehota na prípravu na pojednávanie, žiadala pojednávanie odročiť. Súd zároveň požiadala, že dňa 07.12.2015 bude hospitalizovaná pre operáciu ortopedického charakteru a v tejto súvislosti aj práceneschopná minimálne týždeň na to.

Z uvedených dôvodov súd vyhovel žiadosti pestúanky a pojednávanie odročil na deň 11.01.2016.

Pestúnka T.. M. mala doručenie predvolania na nové pojednávanie vykázané do vlastných rúk dňa 04.12.2015, na určené pojednávanie sa však nedostavila a keďže neúčast' na ňom vopred ani neospravedlnila, súd pojednával predmetnú právnu vec v jej neprítomnosti. V tejto súvislosti súd na tomto mieste pre úplnosť poznamenáva, že až dňa 13.01.2016 doručila pestúnka k návrhu vyjadrenie, v ktorom okrem iného tiež uviedla, že súhlasí s tým, aby súd konal v jej neprítomnosti s odôvodnením, že nemá k dispozícii auto a napriek zlepšeniu jej zdravotného stavu sa nemôže osobne dostaviť na súd v Rimavskej Sobote. V tomto vyjadrení okrem iného tiež uviedla, že súhlasí so zrušením pestúnskej starostlivosti vo vzťahu k maloletým deťom z dôvodu dlhodobu trvajúcich útokov na jej osobu a rodinu zo strany rodičov maloletých detí, ako aj pre nespoluprácu rodičov a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská sobota v oblasti výchovy, a to už od roku 2009.

Pri svojom výsluchu na pojednávaní matka T. U. uviedla, že súhlasí s tým, aby bola nad deťmi nariadená ústavná starostlivosť a zároveň aby bola zrušená pestúnska starostlivosť. S deťmi stretáva keď sú v P. A. u otca. Tvrdila, že od detí sa dozvedela, že pri pestúnke im bolo zle. Je nezamestnaná, z tohto dôvodu odchádza do Čiech aj s dcérou A. do Plzne, kde sa jej črtá možnosť pracovať pre automobilový priemysel.

Otec A. A. na pojednávaní uviedol, že je potrebné pestúnsku starostlivosť zrušiť, lebo deťom u pestúanky nebolo dobre. Tvrdil, že keď boli deti u neho doma a niesol ich naspäť k pestúnke, tak k nej nechceli ísť a stále plakali. Podľa jeho názoru tam deti boli určitým spôsobom týrané, ako príklad uviedol, že aj v nočných hodinách boli od nich vyžadované rôzne práce, chodenie do obchodu a pod.. Tvrdil tiež, že nebolo o ne riadne postarané. Mal podozrenie, že veci, ktoré deťom kúpil, ako napríklad dcére nový telefón, ďalej dva horské bicykle a kolieskové korčule, mu rodina pestúanky bezdôvodne zdržiava, tieto mu doposiaľ vrátené neboli aj napriek tomu, že deti už u pestúanky nie sú. Od dcéry sa dozvedel, že pokiaľ V. napríklad nezjedol jedlo, tak ho pestúnka sprchovala studenou vodou.

V ďalšom uviedol, že po tom, ako boli deti umiestnené v Detskom domove v Hnúšti, vidno na nich, že sú spokojné, keď od neho odchádzajú do domova, tak sa tešia na spolužiakov, ako aj prostredie, kde sú. S deťmi je veľmi často, sú u neho každý víkend, ako aj cez všetky prázdniny. Súhlasil s tým, aby bola nad oboma deťmi nariadená ústavná starostlivosť, lebo v súčasnosti sa nedokáže o ne plnohodnotne postarať, lebo nemá trvalé zamestnanie, pracuje len na dohodu a tiež nemá zabezpečené vlastné bývanie, pretože býva len v podnájme.

Kolízny opatrovník na pojednávaní navrhol nariadiť ústavnú starostlivosť nad deťmi a zároveň zrušiť pestúnsku starostlivosť. Osobnú skúsenosť s deťmi má od roku 2013, a to od leta, keď boli pri matke. Vtedy sa sťažovali na pestúnku a na zlé podmienky u nej.

Ďalej uviedol, že voči pestúnke a jej manželovi bolo vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby, a preto mal za to, že pestúnska starostlivosť zlyhala a z toho dôvodu boli aj deti odňaté zo starostlivosti pestúanky a následne na základe uznesenia o nariadení predbežného opatrenia boli deti predbežne umiestnené do Detského domova „Škovránok“ v Hnúšti, kde sú do dnešného dňa. V ďalšom poukázal na správu detského domova, podľa ktorej sa deťom v domove darí a tiež poukázal na veľmi dobrý vplyv otca na deti, ktorý sa s nimi stretáva, každý víkend sú deti s ním.

Na pojednávaní bola vypočutá aj svedkyňa A. A., ktorá je dcérou A. A. a T. U. a zároveň sestrou N. Q. V. A.. Uviedla, že aj ona bola v pestúnskej starostlivosti u pani M. v čase keď mala 11 až 13 rokov. Určitý čas žila u pestúanky aj so súrodencami N. Q. V. a aj s jej t.č. nebohrou sestrou V.. Pri výpovedi tvrdila, že pestúnka im zakazovala styk s mamou. Nehovorila o nej pekne, mala im o nej tvrdiť, že ich mama nechce. Vypovedala tiež o tom, že pestúnka bezdôvodne trestala súrodencov, V. napríklad preto, že keď po jedle zvracal, tak ho nechala stáť v kúte, ďalej sestru V. osprchovala studenou vodou len preto, že táto niečo rozbila v škôlke. Popisovala tiež situáciu, že keď sa jej súrodenci hrali, pri hre sa zvyklo niečo aj poškodiť pri tom ako vystrájali, tak ich za to bili nielen po zadku, ale aj po hlavu.

Na otázku ako sa majú jej súrodenci v detskom domove uviedla, že ich správanie sa zmenilo k lepšiemu, sú kľudní, nezažívajú stres, podľa svedkyne je deťom jednoznačne lepšie v detskom domove, ako im bolo počas pestúnskej starostlivosti u pestúanky.

Okrem výsluchu prítomných účastníkov konania sa súd oboznámil aj s obsahom pripojených spisov Okresného súdu Rimavská Sobota, sp.zn. 2P/94/2014 a sp.zn. 2P/12/2014 a po takto vykonanom dokazovaní bol zistený tento skutkový stav.

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota, č.k. 7P/52/2011-23 zo dňa 10.05.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.06.2011 boli, okrem iných, maloleté deti N. A., G. XX.XX.XXXX Q. V. A., G.. XX.XX.XXXX zverené do pestúnskej starostlivosti T. U. M., G. XX.XX.XXXX, K. I. M., U. XX a matke a otcovi bola týmto rozsudkom uložená povinnosť platiť na ne výživné v minimálnej výške na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Krupine. Ďalej bolo zistené, že uznesením Okresného súdu Zvolen, č.k. 5P/539/2013-15 zo dňa 04.12.2013, právoplatné dňa 05.03.2014 bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým boli obe tieto deti predbežne odovzdané do starostlivosti Detského domova „Škovránok“ Hnúšťa, Budovateľov 801. Dôvodom tohto predbežného opatrenia bola skutočnosť, že voči pestúnke T. U. M. bolo vznesené obvinenie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona. Z ďalšieho dokazovania, ktoré bolo v predmetnej právnej veci maloletý detí vykonané, bolo zistené, že deti boli do detského domova na základe uvedeného predbežného opatrenia prijaté dňa 11.12.2013, pričom obaja sa v novom prostredí adaptovali, so spolužiakmi vychádzajú dobre a bez konfliktov, ich zdravotný stav je dobrý. Podľa správy detského domova deti udržiavajú pravidelný kontakt len s otcom, často si telefonujú a chodia k nemu na víkendy. Otec je nápomocný pri riešení problémov, ktoré sa u detí občas vyskytnú.

Z poslednej správy Detského domova „Škovránok“ Hnúšťa zo dňa 07.12.2015 (čl. 50) bolo zistené, že mal. N. je v súčasnosti žiačkou 9. ročníka základnej školy, učenie jej ide výborne, pri príprave na vyučovanie je samostatná, škola ju baví a v kolektíve je obľúbená. Je tiež nekonfliktná, veľmi snaživá, rada pomáha pri domácich prácach, je veľmi zodpovedná a na svoje veci si vie dať pozor. Medzi jej záujmy patrí tanec, hudba, počítače a v súčasnosti sa rozhoduje o svojom ďalšom štúdiu medzi pedagogickou, zdravotnou alebo hotelovou školou.

Podľa uvedenej správy je mal. V. žiakom 4. ročníka základnej školy, v súčasnosti sú jeho výsledky v škole priemerné, k učeniu ho treba tlačiť, samému sa mu nechce. Úlohy si robí len vtedy, keď mu niekto pomáha, v negatívnom smere sa zhoršilo aj jeho správanie, čo však detský domov rieši za pomoci psychológa detského domova.

Obaja súrodenci majú pekný vzťah, vzájomne si pomáhajú a ochraňujú sa, s otcom udržiavajú pravidelný kontakt, a to jednak telefonicky, ako aj osobný, pretože všetky víkendy a prázdniny trávia spoločne s otcom v P. A..

Podľa správy otec aktívne spolupracuje s detským domovom a spoločne s ním rieši aj problémy, ktoré sa pri výchove detí vyskytnú.

Podľa § 54 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Súd nariadi ústavnú starostlivosť iba v zákonom stanovených prípadoch. Vo výnimočných prípadoch sa dokonca nevyžaduje, aby nariadeniu ústavnej starostlivosti vždy predchádzali aj iné výchovné opatrenia, ale postačí, aby výchova dieťaťa bola vážne ohrozená a aby rodičia z iných vážnych dôvodov nemohli výchovu dieťaťa zabezpečiť. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť vždy preukázaná a vždy musí byť v záujme dieťaťa. Z týchto dôvodov je pri nariaďovaní ústavnej starostlivosti treba starostlivo zvažovať, či výchova dieťaťa je tak vážne narušená, že je nevyhnutné nariadením ústavnej starostlivosti zasiahnuť do života dieťaťa. Toto nariadenie by malo byť výnimkou. Je žiaduce, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť až po tom, keď iné riešenie (náhradná osobná starostlivosť, pestúnska starostlivosť) neprichádza do úvahy.

V danom prípade boli splnené všetky predpoklady na nariadenie ústavnej starostlivosti, pretože výchova mal. N. A. Q. M.. V. A. bola skutočne vážne ohrozená a vážne narušená. V mieste bydliska, ani v širšej rodine sa nenašla žiadna iná vhodná osoba, ktorá by sa dokázala o maloleté deti riadne postarať a otec detí doposiaľ nemá vytvorené podmienky na to, aby sa o deti dokázal postarať sám. Matka sa s deťmi kontaktuje len výnimočne, a to najmä vtedy, keď sú deti pri otcovi. Súd je preto toho názoru, že je v záujme pozitívne fyzického, psychického a sociálneho vývoja maloletých detí, aby boli umiestnené v ústavnom zariadení špecifikovanom vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Súd zároveň zaviazal rodičov detí platením výživného v minimálnej zákonom stanovenej výške z dôvodu, že otcov príjem je len minimálny, keďže pracuje len na základe dohody o vykonaní práce a trvalé

zamestnanie nemá. Matka v súčasnosti žiadny príjem nemá, odchádza si hľadať prácu do Českej republiky.

Vzhľadom k tomu, že výrokom tohto rozsudku bola nad oboma deťmi nariadená ústavná starostlivosť, súd zároveň podľa § 52 ods. 1 písm. e/ Zákona o rodine zrušil pestúnsku starostlivosť nad oboma deťmi, ako aj povinnosť rodičov platiť výživné na tieto deti na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Krupine, ktoré im bolo uložené rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. konania 7P/52/2011-23.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že účastníci konania nemajú právo na ich náhradu, nakoľko ide o konanie, ktoré môže začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Rimavská Sobota na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odôvodnení sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. - musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované, je potrebné ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis) uviesť proti ktorému rozhodnutie smeruje, a v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ustanovenia § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ustanovenia § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinní dobrovoľne nesplnia povinnosť uloženú im týmto rozsudkom, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie.